

OSTATNIE WIADOMOSCI

Przebiegła uciążliwa
2.10 z odb. w Adm.
2.40 z odb. do domu

KRAKOWSKIE

10 gr.

Rok VIII.

Kraków, Wtorek 25 stycznia 1938 r.

Nr. 24

Potworna zbrodnia szaleńca

Zamordował 4 osoby, po czym popełnił samobójstwo — Straszna zemsta odpalonego konkurenta — Spod łóżka wyciągał ofiary i zabijał je

Mała wioska Sumówka w powiecie rypińskim, województwa warszawskiego, stała się wczoraj widowiskiem wstrząsającego dramatu miłosnego, którego sprawcą był zawiedziony w swych uczuciach kochanek. Tragedia ta zakończyła się śmiercią czterech osób, zamordowanych przez zrozpaczonego amanta. On sam popełnił samobójstwo.

40-letni mieszkaniec Sumówki Ludwik Kün zapisał przed

niedawnym czasem gorącym afektem do 21-letniej sąsiadki, Wandy Helf.

Ciągłe asystowanie ukochanej zakończyło się oświadczeniami, które dziewczyna przyjęła. W częstych rozmowach zakochani poruszali sprawę mającego wkrótce nastąpić małżeństwa.

INTERWENCJA RODZINY

Rodzina Helfówny, zwłaszcza matka i siostra, zaczęły Wandzie perswadować, iż zaślubienie 40-letniego, niezbyt zamożnego Küna nie będzie dla niej dobrym „interese”.

— „Na co ci to? Nie lepiej, żebyś wyszła za mąż za kogoś młodszego? — mówiły.

Jak się okazało, myślały one o młodym sąsiedzie, zamożnym i przystojnym gospodarzu.

Znajdująca się pod dużym wpływem rodziny dziewczyna

zaczęła pomalu ulegać namowom.

TRAGICZNE SPOTKANIE

Zrozpaczony oziębłością dzie wczyny Kün nie mógł początkowo zrozumieć co wpłynęło na zmianę uczuć jego narzeczonej.

Po pewnym czasie dowiedział się jednak wszystkiego. Nie tracąc jeszcze nadziei postanowił rozmówić się z nią ostatecznie i za wszelką cenę nakłonić ją do zawarcia ślubu.

Gdy Helfówna udała się do mieszkającej w pobliskiej wiosce krawcowej, aby odebrać zamówioną suknię, Kün poszedł za nią i zaczął następnie na powracającą w odległości kilometra od Sumówki.

Po załatwieniu sprawunku Helfówna natknęła się na Küna.

Przez pewien czas narzeczeni szli razem. Jaka była treść ostatej między nimi rozmowy — nie wiadomo.

Zdenerwowany widocznie zimnym zachowaniem się dziewczyny, zawiadziony w swych gorących uczuciach adorator dobył rewolweru i celnym strzałem w serce położył trupem swą ukochaną.

Dokonawszy zabójstwa Kün przeniósł zwłoki Helfówny w bok od drogi i rozpoczął zrywanie gałęzi ze świerków, chcąc przygotować jej śmiertelne postanie.

KRWAWA MASAKRA

Po ułożeniu na nim zwłok zbrodniarz zatknął u nóg leżącej ofiary prowizoryczny krzyż i spokojnym krokiem skierował się do wsi.

Wszedłszy do mieszkania Hel

fów Kün poprosił matkę zamordowanej przez siebie narzeczonej o chwilę rozmowy.

Gdy znaleźli się oni sami w izbie zbrodniarz zastrzelił ją na miejscu.

Na odgłos strzału przybiegli drugiego pokoju 22-letnia Teresa, 15-letnia Anna i 14-letni Antoni, dzieci Helfowej.

Korzystając z przerażenia ich Kün dopadł do drzwi i zarygłował je, odcinając przybyłym jedyną drogę ucieczki, po czym spokojnie zaczął zmieniać wystrzelony magazynek w rewolwerze.

Przerażone rodzeństwo ukryło się pod łóżkami.

Kün, naładowawszy broń zaczął wyciągać po kolei swoje ofiary z ukrycia i z zimną krwią strzelać do nich, jak do celu.

Pierwsza padła śmiertelnie ranna Teresa, której kula strza skała kręgosłup, po niej zaś Anna z przestrzeloną szyją.

Najmłodszy z rodzeństwa, Antoni, usiłował ratować się ucieczką i dobiegł do drzwi, gdzie jednak dosięgła go kula szaleńca.

Ostatkiem sił chłopiec wyrwał drzwi i wybiegł na podwórze, krzykiem wzywając pomocy.

Z pobliskich domów wybiegło na alarm kilkanaście osób, które pospieszły na miejsce krwawej tragedii.

Kün wyszedł na ich spotka-

nie, trzymając w ręku dymiący jeszcze rewolwer.

WYMIERZYŁ SOBIE SPRAWIEDLIWOŚĆ

Stanąwszy przed chatą zabójca opuścił broń.

— Nie mam do was żalu. Ich zabiłem, bo zabrali mi Wandę — oświadczył.

Po wypowiedzeniu tych słów morderca podniósł błyskawicznym ruchem rewolwer i przyłożywszy go do skroni, wypalił. Śmierć nastąpiła prawie natychmiast.

GDZIE JEST POSTRZELONY ANTONI?

Na miejsce krwawej zbrodni przybyła zawiadomiona policja i lekarz. Ranną Annę przewieziono do szpitala. Stan jej jest poważny, lekarze jednak mają nadzieję utrzymania ją przy życiu.

Ugodzony kulą zbrodniarza Antoni zaginął gdzieś bez śladu. Istnieje prawdopodobieństwo, iż oszalały ze strachu i bólu chłopiec uciekł na oslep w lasy, gdzie jak przypuszczają zmarł wskutek upływu krwi.

Wstrząsający ten dramat wywołał zrozumiłe wrażenie wśród mieszkańców wsi i okolicznych osad.

Na terenie straszliwej zbrodni gromadzą się tłumy wieśniaków, komentując niesamowity czyn zakochanego samobójcy.

Energiczne dochodzenie w toku.

Ordery dla weteranów

„Mocjor Polski” zamieścił zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o nadaniu krzyża oficerskiego orderu Odrodzenia Polski 50 weteranom i 3 weteranom 1963 r. oraz o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi jednej weterance z Krakowa.

Opiekun ks. Michała Radziwiłła mianowany przez sąd w Ostrowie

Sąd Opiekun przy Sądzie Grodzkim w Ostrowie na wniosek rodziny księcia Radziwiłłów mianował dla ks. Michała Radziwiłła z Antonina tymczasowego opiekuna w osobie właściciela ziemskiego, Kazimierza

Boeninga z Połazejewic, pow. Środa.

Równocześnie Sąd wyznaczył termin na dzień 24 bm. w celu wręczenia opiekunowi dekretu i odebrania od niego przyrzeczenia.

Prezes - ludowiec aresztowany podczas procesu o strajk rolny

W toczącym się procesie członków Stronnictwa Ludowego, którzy organizowali strajk rolny w powiecie bocheńskim, zeznawał jako świadek Franciszek Książek, prezes Stron-

nictwa Ludowego na powiat bocheński.

Ponieważ zeznania jego były sprzeczne z zeznaniami, złożonymi przez niego w śledztwie, prokurator zarządził aresztowanie Książka.

Młodzież w hołdzie weteranom bohaterom Powstania Styczniowego

Młodzież polska oddała w sobotę hołd powstańcom 1863 r.

W wielkiej sali Resursy Obywatelskiej w Warszawie w dniu 25 stycznia zasiedli weterani i weteranki. Przed czcigodnymi starszankami ustawiła się młodzież męska i żeńska szkół warszawskich, szkół Rodziny Wojskowej, harcerze i orleńcy t. j. najmłodsi członkowie Związku Strzeleckiego, tworząc zamknięty czworobok.

Pod chóralnym odśpiewaniem hymnu narodowego wystąpiła przed weteranami uczennica gimnazjum Halina Kubińska,

która w pięknych słowach złożyła w imieniu młodzieży żeńskiej szkół warszawskich głęboką hołd weteranom.

W imieniu młodzieży męskiej przemówił Andrzej Marszewski, uczeń gimnazjum. Przemówienia pokolenia, idącego w życie, wywarły na weteranach wielkie wrażenie.

Młodzież zapewniała czcigodnych jubilatów, iż czyn powstańców 1863 r. jest widomym znakiem pracy, poświęcenia i całkowitego oddania się służbie dla Ojczyzny.

Obecna młodzież polska, któ-

ra żyje w szczególnych warunkach, bo w wolnej i niepodległej Polsce, jako najwyższy swój obowiązek uważa pracę dla Polski, dla Jej potęgi i chwały.

Następnie poszczególne szkoły wręczyły weteranom i weterankom moc kwiatów oraz pięknych upominków własnej roboty. Każdy weteran otrzymał stos kwiatów i upominków.

Na zakończenie przemówił weteran Mamert Wandali, dziękując młodzieży, rodzicom i organizatorom za urządzenie tej manifestacji miłości i hołdu młodzieży dla powstańców

Ataki bombowców powstańczych udaremnione przez wojsła czerwone

BARCELONA. Ministerstwo Obrony Narodowej komunikuje, że lotnictwo wojsk gen. Franco dokonało nalotu na Prat de Lobregat i na schronisko w okolicy Barcelony.

Obrona przeciwlotnicza unieвозможиła samolotom zbombardowanie miasta, przy czym samoloty te zmuszone były do

zrzucenia całego ładunku do morza. Ofiar w ludziach nie było.

Niezależnie od tego o 4.45 rano 5 samolotów powstańczych zbombardowało Walencję. Około 11-tej samoloty zbombardowały Gerinę.

Liczba zabitych wynosi 20 osób. Jest wielu rannych.

Partyzanci chińscy rozbici Starcie zamieniło się w prawdziwą bitwę

LONDYN. Reuter donosi z Szanghaju, że partyzanci chińscy w liczbie kilku tysięcy, którzy niepokoiłi Japończyków na półwyspie Putung, zostali rozproszeni.

Oczyszczenie terenu z partyzantów przybrało charakter prawdziwej bitwy w pobliżu m. Hanwei (30 km na południowy zachód od Szanghaju), które Japończycy zdobyli po zwycię-

niu silnego oporu.

Część partyzantów wycofała się do obszarów, położonych na zachód od Szanghaju.

Natarcie Chińczyków na m. Wuhu zostało zlikwidowane na skutek zwycięstwa Japończyków nad wojskami chińskimi. Przeciwnatarcie japońskie było ponierane ogniem japońskich strzelców wojennych rzeki Yan-tse.

Powstanie Styczniowe

Jeden powstaniec walczył przeciw 15 Moskalom

Członkowie Rządu Narodowego : (od lewej do prawej) — Roman Żuliński, Józef Toczyński, Jan Jeziorański, Rafał Krajewski.

Ze wszystkich polskich zrywów do walki o Wolność i Niepodległość, najbardziej bohaterką i najbardziej ofiarną, choć i najbardziej tragiczną, była e-popea Powstania Styczniowego, której wybuchu 75-tą rocznicę święciliśmy w dniu dzisiejszym.

Przed Powstaniem Styczniowym panowała na ziemiach polskich pod względem politycznym mroźna cisza. Nawet burza rewolucyjna 1848 r. „wiosny ludów”, która tryumfalnie przeszła przez całą Europę, na ziemiach polskich stonkowo tylko słabym odbiła się echem.

Kilka tysięcy ludzi, którzy chwycili za broń w Poznańskim, mimo chlubnej i zaszczytnej dla siebie bitwy pod Mirosławiem, zostało łatwo rozbrojonych przez Prusaków. Poryw demonstracyjny ludności Lwowa i Krakowa skończył się zombardowaniem tych miast przez garnizony austriackie.

Sześć Rządu Narodowego — Roman Traugutt.

kie. A zabór rosyjski pod żelazną ręką Mikołaja I i Paskiewicza nawet wtedy nie drgnął.

I przeto gdy przyszła wojna Krymska (1853 — 1855 r.) Polska była zupełnie nieprzygotowana do wykorzystania sytuacji. Trzeba jednak podkreślić, że klęski, poniesione przez armię rosyjską na Półwyspie Krymskim od zjednoczonych sił francuskich, angielskich i piemonckich, były rewelacją za równo dla Rosji samej jak dla Europy.

Od czasów bowiem wojen na poleońskich carat otoczony był nimbem niezwalczanej potęgi militarnej. Wierzył w to carat sam, wierzył świat cały. Dopiero upadek Sebastopola, zagrożenie Rosji drogi do Konstantynopola i zniszczenie jej potęgi morskiej przekonało, że polegała na kruchych spoczywała podstawach.

Car Mikołaj I nie przeżył tej klęski, ale syn i zastępca jego Aleksander II postanowił utrzymać kurs ojca. Delegacji polskiej, która go witała w Łazien-

kach w Warszawie, oświadczył krótko i dobitnie: point de revers! (precz z marzeniami!). (Dokończenie na str. 6-tej).

Jak żyją ostatni bohaterowie 1863 roku?

Otoczeni troskliwą opieką społeczeństwa z dumą i radością patrzą oni na mocarstwowy rozwój wolnej już Ojczyzny

Z wielkiej, rozrzuconej po całym kraju, rodziny uczestników Powstania Styczniowego, 52 tylko pozostało jeszcze przy życiu. Rząd Rzeczypospolitej pomny ich zasług, nadał im wszystkim honorowy stopień oficerski (zaczynając najmniej od podporucznika) wraz z prawem noszenia specjalnego mundurku, oraz wyznaczył bohaterom miesięczną pensję honorową.

W obrębie stolicy żyje ich za ledwie dziesięciu. Część z nich zamieszkuje prywatnie na mieście, reszta znalazła ostoję w Schronisku na Pradze, gdzie otoczono ich troskliwą opieką, zapewniając starszkom dach nad głową i utrzymanie.

W chwili obecnej znajduje się tam tylko dwoje mieszkańców: 86-letnia weteranka Maria Fabianowska i 90-letni Mikołaj Cegłowski. Reszta lokatorów dawno już spoczywa w mogiłach na kwaterze powstańczej, mieszczącej się w obrębie Cmentarza Wojskowego.

Lokal, który zajmują weterani, na Pradze przy ulicy Floriańskiej 2, oddzielony jest zupełnie od innych pomieszczeń. Wchodzimy do środka. Małe, starannie utrzymane pokoiki. Obok każdego łóżka głośniki radiowe, przy których starszkomie spędzają większą część dnia.

Weteran Cegłowski nie pamięta nic już ze swych przeżyć w szeregach powstańczych. Mowa modlitwy, odmawiane niegdyś na polach bitew, są jego jedynym, zachowanym jeszcze wspomnieniem.

Prócz pokoi mieszkalnych znajduje się w Schronisku sala,

w której urządzane są uroczystości i zebrania, jak np. wspólna wigilia, święcone itp.

Życie towarzyskie weteranów koncentruje się jednakże nie tutaj, lecz w „Domu Żołnierza”, gdzie co tydzień, we wtorek, urządzane są ogólne zebrania.

Na pierwszym piętrze gmachu wielka sala. Świecila Weterańska. W oszklonej szafce, na honorowym miejscu, bezcenny dokument: Sztandar powstańczy partii Taczanowskiego. Ściany zawieszono portretami i zdjęciami z wszystkich uroczystości narodowych, w których starszkomie brali kiedykolwiek udział.

Parę lat temu ruch i życie wrzało we wtorek na tej sali. Licznie przybywający weterani z rozczuleniem wspominali dawne czasy walk z Moskalami, przeglądali gazety i pisma ilustrowane, zasiadali do szachów i kart. Przy stole, na którym zastawiano podwieczorek, gromadziło się ich co tydzień po kilkunastu i więcej.

Obecnie kilku z nich tylko zjawia się wraz z swymi opiekunkami, aby w gronie członków Towarzystwa Przyjaciół Weteranów posiedzieć trochę i pogwarzyć.

Powołane do życia Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Uczestnikom Powstania 1863 roku rozwija żywą działalność. Głównym jego zadaniem jest udzielenie członkom zapomóg i opieka nad nimi. Obecnym prezesem jego jest 92-letni weteran Wiktor Malewski.

Chcąc usłyszeć cośkolwiek z ust prezesa Malewskiego o jego przeżyciach w szeregach po-

92-letni weteran Wiktor Malewski, prezes Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Uczestnikom Powstania 1863 r.

Sprawy Idzikowskiego i Michalskiego będą oddzielnie sądzone

Do Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynął sprzeciw w głównej sprawie b. posła Idzikowskiego i b. dyr. parlamentu w Ministerstwie Skarbu, Pawła Michalskiego.

Sprzeciw wnieśli obrońcy Michalskiego adw. Hecht i prof. Pragier, dowodząc, że sprawę

Michalskiego niesłusznie połączono ze sprawą Idzikowskiego, jakkolwiek nie mają one żadnego punktu styczności.

Sprzeciw ten sąd rozstrzygnie w najbliższym czasie i jest rzeczą ciekawą, czy dojdzie do podziału olbrzymiego materiału, zawartego w wielu tomach akt śledztwa.

Dwaj strażnicy fińscy ranieni przez żołnierzy sowieckich

HELSINKI. Koło karelskiej miejscowości Raasuli dwaj żołnierze fińskiej straży granicznej zostali postrzeleni z rewolwerów przez dwóch żołnierzy sowieckich.

Żołnierze fińscy znajdowali się na terytorium fińskim.

Stan jednego z nich jest bardzo ciężki. Na miejsce zajścia udała się fińska komisja śledcza.

Popieraj Biały Krzyż

Sędziwi Uczestnicy Powstania Styczniowego na audyencji u Marszałka E. Śmigłego - Rydza.

wstańczych, odwiedzamy go w jego domku na Osiedlu Zasłużonych w Babicach.

Długa ulica Łączności zabudowana jest z obu stron jednokowymi, schludnymi willami, zamieszkałymi wyłącznie przez działaczy niepodległościowych i ich rodziny.

Dom, w którym mieszka Malewski, składa się z dwóch pomieszczeń. Oba zajęte są przez weteranów, bowiem prócz prezesa Związku zamieszkuje tutaj drugi uczestnik Powstania, 90-letni Walenty Milczarski.

Wchodzimy do środka. Po wyjaśnieniu celu naszej wizyty, że na p. Malewskiego informuje nas, że z mężem jej nie będzie zbyt łatwo rozmawiać. Sędziwy wiek i przytępienie słuchu nie pozwalają mu już zebrać myśli, by wrócić wspomnieniami w dawne, bogate w tysiące przeżyć przygody z walk i utarczek.

92-letni prezes przyjmuje nas wyjątkowo gościnnie w swym pokoju. Po przywitaniu drepcze, stukając laską, do biurka, wyciąga pudełko i częstuje nas papierosami, których podobno dość dużo dziennie potrafi wywalić.

Rozglądamy się dokoła. Na jednej ze ścian wizerunek Marszałka Piłsudskiego, Marszałka Rydza-Śmigłego i portret gospodarza, na innych wisi cała, bogata kolekcja sztychów i obrazków z Powstania.

Rozpoczynamy rozmowę, prosiąc Malewskiego, aby zechciał nam coś opowiedzieć ze swych wspomnień z 1863 roku. Nie chce się to jakoś.

— Wybacz mi panowie, ale to tak trudno mi jakoś, przecież

to tak dawno już było, że i nie bardzo się zapamiętało.

Jak się okazuje rozmówca nasz, pochodzący z Suwalszczyzny, wstąpił do partii Skarżyńskiego wraz z kolegami swymi z gimnazjum w Łomży. Po szeregu utarczek i złączeniu się z dwoma innymi oddziałami liczyła ona około 1200 ludzi.

Wróciwszy myślą w te czasy Malewski przypomina sobie powoli fragmenty zdarzeń. Przed oczyma naszymi przewijają się jak na ekranie kinematograficznym obrazy walk z wrogiem, podchodów, zwycięstw i późniejszych klęsk.

— Pamiętam jak dziś chwilę, gdy dostałem się do niewoli. Było to pod Plewkami. Otoczeni przez chmarę Kozaków musieliśmy zsiąść z koni i uciekać, gdzie się dało. Szczęście mi nie dopisało. Wzięto mię do niewoli i stawiono przed dowództwem rosyjskim. Na wszystkie pytania albo wcale nie odpowiadałem, albo też mówiłem, że nie wiem. Grozili rozstrzelaniem, bili, w końcu odwieźli do więzienia do Łomży.

Przesiedziałem w nim aż cztery miesiące i dopiero jeden z oficerów rosyjskich z którym służył kiedyś mój brat w pułku strzelców syberyjskich, postarał się o wyjednanie dla mnie zwolnienia.

Drżąc ze starości ręką wyjmuję Malewski z szuflady biurka przysłane mu zawiadomienie o wybraniu go na prezesa Stowarzyszenia Weteranów. Dokument ten podpisany jest przez gen. Góreckiego.

Dziękując za cenne informacje ścisłamy wyciągniętą, ku nam dłoń bohatera. (rozw.).

